

İkinci 500'ün üçte biri zarar açıkladı

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (İSO) 2024 yılı **İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu** araştırmasına göre, zarar eden kuruluş sayısı yüzde 121 artarak 159'a çıktı. Bu rakamlara göre ikinci 500 büyükteki firmaların yaklaşık üçte biri zarar ederken, toplamda faaliyet karlılığı oranı ise yüzde 7,3'e geriledi. Araştırma sonuçlarını değerlendiren İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Satışlarda zayıf performans, maliyetlerde yükseliş ve karlılıkta bozulma şeklinde özetleyebileceğimiz bir tablo ile karşı karşıyayız." ifadelerini kullandı.

İSO'nun açıkladığı Türkiye'nin **İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu** Araştırması, KOBİ'lerin 2024 yılındaki faaliyet sonuçlarını ortaya koydu. **İSO İkinci 500**'de üretimden satışlardaki reel gerileme üst üste üçüncü yıla girerken, zarar eden kuruluş sayısı yüzde 121 artışla 159'a yükseldi. Bu sayı, **İSO İkinci 500**'ün açıklanmaya başlandığı 1997 yılından bu yana en yüksek değer olarak kayıtlara geçti.

Araştırmaya göre, **İSO İkinci 500**'ün faaliyet karı 2024'te yüzde 18,9 azalarak 145 milyar liradan 118 milyar liraya gerilerken, faaliyet karlılığı oranı yüzde 12,6'dan yüzde 7,3'e düştü. Vergi öncesi kâr ve zarar toplamı yüzde 63,8 düşüşle 95 milyar TL'den 34 milyar TL'ye

Erdal Bahçivan, yükselen faizlere rağmen finansman ihtiyacının sürdüğünü ve bu finansman giderlerinin önemli ölçüde arttığına dikkat çekti.

indi. Satış karlılığı oranı ise yüzde 2,1'e gerileyerek son on yılın ortalamasının oldukça altında kaldı. **İSO İkinci 500**'ün finansman giderleri yüzde 45,4 oranında artarak 95 milyar TL'ye yükselirken, aynı yılda faaliyet karı yüzde 18,9 azaldı. Böylece finansman giderlerinin faaliyet karına oranı yüzde 80,9 oldu.

Üretimden satışlar 2024 yılında bir önceki yıla göre yüzde 41 artışla 1 trilyon 393 milyar liraya çıktı. Ancak, yıllık ortalama Yİ-ÜFE ile arındırıldığında reel olarak binde 1 oranında geriledi. Böylece 2022'de yüzde 10,4; 2023'te yüzde 5,2 olan üretimden satışlardaki reel düşüş

eğilimi tıpkı **İSO 500**'de olduğu gibi üst üste üçüncü yıla taşınmış oldu. Üretimden satışlar baz alınarak yapılan incelemelerde İstanbul Asfalt Fabrikaları 4 milyar 186 milyon TL ile sıralamada ilk sırayı alırken, onu Yılmaz Redüktör ve Boyteks Tekstil izledi. **İSO İkinci 500**'ün ihracatı yüzde 6,2 artışla 15,9 milyar dolara çıkarken, Türkiye **sanayi** ihracatındaki payı yüzde 6,3'e yükseldi.

İş gücü verimliliği düştü

Araştırmada, **İSO İkinci 500**'ün Ar-Ge harcamalarının 2024'te 8,6 milyar TL'ye ulaştığı, Ar-Ge yapan kuruluş sayısının ise

238 ile en yüksek düzeyine çıktığı bildirildi. Teknoloji yoğunluklarına göre katma değer dağılımında en yüksek pay yüzde 41 ile düşük teknoloji yoğunluklu **sanayilere** ait oldu. İstihdam yüzde 2,2 artışla 291 bin kişiyi aşarken, ödenen maaş ve ücretlerdeki artış yüzde 90,9 ile enflasyonun üzerinde gerçekleşti. İşgücü verimliliği nominal olarak artsa da reel olarak yüzde 2,3 azaldı.

Ar-Ge artışı teselli oldu

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, araştırmaya dair yaptığı yazılı açıklamada, **İSO İkinci 500** araştırmasının **sanayinin** içinden geçtiği süreci ortaya koyduğunu belirterek, "Satışlarda zayıf performans, maliyetlerde yükseliş ve karlılıkta bozulma şeklinde özetleyebileceğimiz bir tablo ile karşı karşıyayız. **İSO İkinci 500**'ün faaliyet karlılığında belirgin bir aşınma görüyoruz. Dahası, yükselen faizlere rağmen finansman ihtiyacının sürmesi nedeniyle mali borçlar ve dolayısıyla finansman giderleri de önemli ölçüde artmış. Dolayısıyla finansman giderlerinin faaliyet karına oranı da çarpıcı bir şekilde yüzde 45'ten yüzde 81'e sıçramış durumda. Bizi kısmen de olsa teselli eden gelişme ise tüm zorluklara rağmen **İSO İkinci 500**'ün Ar-Ge eğiliminde görülen artış" ifadelerini kullandı.

Karadeniz sanayisi büyüyor ancak firma sayısı potansiyele ulaşamıyor

İstanbul Sanayi Odası'nın 2024 yılı İkinci 500 Sanayi Kuruluşu listesi, Karadeniz Bölgesi'nin sanayi sektöründeki büyüme potansiyelini gözler önüne seriyor. Samsun, Ordu, Giresun ve Trabzon gibi önemli merkezlerin öncülüğünde, bölgedeki bazı firmalar yüksek üretim ve satış rakamlarıyla öne çıkarken, genel firma sayısının potansiyele oranla sınırlı kalması, Karadeniz'in sanayi altyapısında büyüme için önemli fırsatların henüz tam anlamıyla değerlendirilemediğini gösteriyor.

SAMSUN, UN VE BALIKLA; ORDU İSE FİNDİK VE YAĞ İLE YÜKSELİYOR

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından açıklanan 2024 yılı Türkiye'nin En Büyük İkinci 500 Sanayi Kuruluşu listesi, Karadeniz Bölgesi'nin sanayideki yükselişini net biçimde ortaya koydu. Listede Samsun, Ordu, Trabzon, Giresun ve Rize gibi şehirler, özellikle gıda, tarım ve hammaddeler sektörlerinde dikkat çekici başarılar elde etti.

Bu yıl listenin Karadeniz temsilcileri arasında liderlik koltuğuna

Samsun oturdu.

UNSAN'DAN DEV BİR SİÇRAMA: 5,3 MİLYAR TL'LİK SATIŞLA ZİRVEDE

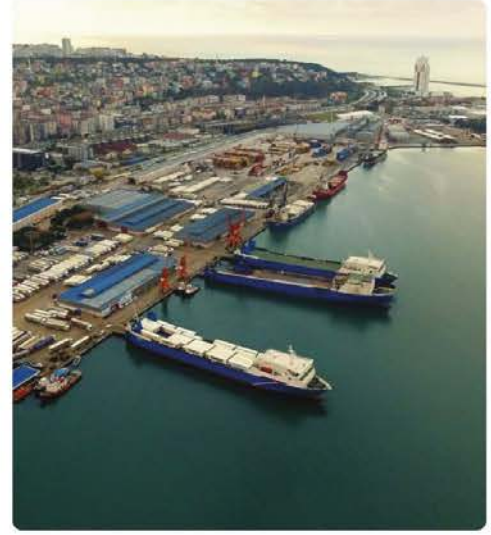
Samsun merkezli Unsan Un San. ve Tic. A.Ş., 2024 yılı itibarıyla 5.317.754.151 TL net satış ve 4.039.467.468 TL üretimden satış rakamıyla Karadeniz Bölgesi'nin en büyük sanayi kuruluşu oldu. Türkiye genel sıralamasında 14. basamakta yer alan Unsan, un sektöründeki üretim hacmi ve iç-dış piyasa ağı ile dikkat çekiyor.

Yine Samsun'dan Sürsan Su Ürünleri, 4,6 milyar TL net satışla su ürünleri ve ihracata dayalı gıda sektöründe bölgenin en güçlü oyuncularından biri konumunda.

ORDU'DAN FİNDİK VE YAĞ İLE GÜÇLÜ GELİŞME: 6 ŞİRKET İSO 500 LİSTESİNDE

Ordu ise fındık, yağ ve tarımsal ürünler kategorisinde 6 firmayla listeye girdi ve bölgede Samsun'un ardından en güçlü sanayi altyapısına sahip il olarak öne çıktı.

Listenin Ordu'daki yıldızı, Türkiye genel sıralamasında 32. sırada yer alan Gürsoy Tarımsal Ürünler Gıda San. ve Tic. A.Ş. oldu. 3,95 milyar TL üretimden satış rakamı ve 3,96 milyar TL net satışla, fındık entegre işleme ve ihracatında liderliğini sürdürdü.

Onu takip eden önemli Ordu firmaları:

- Şenocak Gıda (No. 92) - 3,5 milyar TL
- Poyraz Fındık Entegre (No. 136) - 3,2 milyar TL
- Altaş Yağ ve Tarım (No. 263) -

- 2,6 milyar TL
- Uslu Tarım Ürünleri (No. 266) - 2,6 milyar TL
- Burak Tarım Ürünleri (No. 274) - 2,6 milyar TL
- Dost Fındık (No. 417) - 2,1 milyar TL

GİRESUN VE TRABZON DA SAHNEDE

Giresun, 3 şirketle listede yer aldı. Öztürk Fındık ve Karadere Tarım, özellikle yağlı tohumlar ve fındık sektörlerinde bölgesel güçlerini artırmaya devam ediyor.

Trabzon ise Karadeniz Kardeşler Gıda ve Özgün Gıda ile ikinci 500'de temsil edildi. Her iki firma da güçlü ihracat kabiliyetleriyle tanınıyor.

BÖLGESEL SANAYİ PROFİLİ DERİNLEŞİYOR

2024 verileri, Karadeniz'in artık yalnızca ham madde değil, entegre üretim, paketlenmiş gıda, ihracata dönük su ürünleri, ve markalı tarım ürünleri ile öne çıktığını ortaya koyuyor. Özellikle OSB'lerin yaygınlaşması, liman kentlerindeki lojistik avantajlar ve yerel girişimcilerin vizyonu, bölge sanayisinin sürdürülebilir büyümesinde belirleyici rol oynuyor. ASEL GÜRİSOY

KARADENİZ'İN EN BÜYÜK 3 SANAYİ FİRMASI (2024)

Firma Adı	İl	Net Satış (TL)	Türkiye Sırası
Unsan Un Sanayi	Samsun	5.317.754.151	14
Sürsan Su Ürünleri	Samsun	4.649.471.317	15
Gürsoy Tarım	Ordu	3.957.666.690	32

	2024	2023	Kuruluş Adı	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Net Satışlar (TL)	İl
1	14	-	Unsan Un San. ve Tic. A.Ş.	4.039.467.468	5.317.754.151	SAMSUN
2	15	72	Sürsan Su Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	4.034.549.271	4.649.471.317	SAMSUN
3	32	219	Gürsoy Tarımsal Ürünler Gıda San. ve Tic. A.Ş.	3.949.585.322	3.957.666.690	ORDU
4	54	232	Özylmaz Fındık San. ve Tic. A.Ş.	3.731.432.804	4.186.536.871	SAMSUN
5	75	98	Boskay Metal San. ve Tic. Ltd. Şti.	3.609.192.004	3.878.130.436	KARABÜK
6	92	193	Şenocak Gıda Fındık Entegre Tur. Nak. İnş. San. Tic. Ltd. Şti.	3.518.116.385	3.546.550.691	ORDU
7	100	238	Çayeli Bakır İşletmeleri A.Ş.	3.470.216.225	3.470.216.225	RİZE
8	136	388	Poyraz Poyraz Fındık Entegre San. ve Tic. A.Ş.	3.244.622.125	3.299.236.144	ORDU
9	140	80	Öztürk Fındık Gıda Petrol Tarım Ürünleri Turizm Nakliyat İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	3.231.215.380	3.290.819.825	GİRESUN
10	186	319	Karadeniz Kardeşler Gıda San. ve Tic. A.Ş.	2.951.301.068	3.058.394.484	TRABZON
11	208	358	Özgün Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.	2.864.197.347	3.111.327.857	TRABZON
12	263	173	Altaş Yağ Su ve Tarım Ürünleri Gıda İnşaat Otomotiv Nakliyat San. ve Tic. Ltd. Şti.	2.637.184.746	2.835.922.242	ORDU
13	266	256	Uslu Tarım Ürünleri ve İnşaat Malzemeleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	2.621.875.306	2.687.339.784	ORDU
14	274	329	Burak Tarım Ürünleri Ticaret Ltd. Şti.	2.605.541.440	2.912.504.191	ORDU
15	278	262	Oyka Kağıt Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	2.583.824.384	2.610.043.942	ZONGULDAK
16	360	259	İyik Çelik San. ve Tic. A.Ş.	2.262.558.802	4.897.970.623	KARABÜK
17	382	-	Karadere Tarım Ürünleri Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.	2.186.995.689	2.320.095.218	GİRESUN
18	384	395	Atalay Fındık San. ve Tic. Ltd. Şti.	2.178.942.607	2.387.609.258	SAMSUN
19	408	476	Kavçım Çimento San. ve Tic. A.Ş.	2.127.516.730	2.135.726.182	SAMSUN
20	415	292	Saka Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.	2.116.030.986	2.130.262.071	KARABÜK
21	417	-	Dost Fındık San. ve Tic. Ltd. Şti.	2.113.561.856	2.126.826.982	ORDU
22	470	145	Amasya Şeker Fabrikası A.Ş.	1.917.083.659	2.040.336.240	AMASYA

